

KRONOBERGS LÄNS HEMBYGDSFÖRBUND

Årsberättelse över verksamhetsåret 2025

Styrelsen har under verksamhetsåret bestått av

Valda till årsmötet 2026

Lars Palm, Tävelsås
Mats Karlsson, Linneryd
Roger Söderling, Älmeboda
Stefan Bergqvist, Sjösås
Jakob Elofsson, Ljungby (Sagomuséet)

Valda till årsmötet 2027

Solveig Carlsson, Bolmsö
Göran Engqvist, Dädesjö
Samuel Palmblad, Växjö
Harriet Lövgren, Ryd
Andreas Håkansson, Växjö
Carl-Magnus Gripenhed, Ljungby

Presidium

Ordförande Andreas Håkansson
Vice ordförande Solveig Carlsson

Adjungerad ledamot

Lennart Johansson, Kulturparken
Kjell Gustafsson, "adjungerad mentor"

Sekreterare

Samuel Palmblad
Solveig Carlsson (vice sekreterare)

Förbundets revisorer har varit

Birger Jonsson, Dädesjö
Per Ragnarsson, Lenhovda
Suppleanter
Rune Hagman, Gemla
Sven Johansson, Bergunda

Förbundets representanter i Smålands museum

Kjell Gustafsson
Andreas Håkansson
Suppleanter
Göran Engqvist
Roger Söderling

Förbundets representant i stiftelsen Gustafs Bjursjö

Kjell Gustafsson

Valberedning

Kjell Gustafsson, Gårdsby (sammankallande)
Ola Aronsson, Gemla
Gunnel Nilsson, Agunnaryd

Ansvarig för webbsida och sociala medier

Åsa Sunefors-Wallin (hemsida)
Roger Söderling (facebook)

Medlems- och registeransvarig

Roger Söderling

Försäkringsrepresentant

Göran Engqvist

Redaktionskommitté för årsbok

Samuel Palmblad
Andreas Håkansson

Redaktionskommitté för I Varend och Sunnerbo

Charlott Åberg, Älgshult (sammankallande)
Evy Törnqvist, Diö
Mats Karlsson, Linneryd
Carl-Magnus Gripenhed, Ljungby

Förbundets representation i Dräkrådet i Kronobergs län

Birgitta Blixt, Älgshult (sammankallande)
Anna-Karin Palm, Älgshult

Dräkrådet består också av

Elisabet Johansson Folkdansringen Småland-Öland
Maria Haneskog Hemslöjden Kronobergs län
Kristina Lenngren Hemslöjden Kronobergs län

Utåtriktad verksamhet

Under 2025 deltog vi på kulturnatten i Växjö, bokmässan på stadsbiblioteket i Växjö och julmarknaden på Smålands museum. Alla tre evenemangen ger oss en möjlighet att synas, berätta om hembygdsrörelsen, sälja våra böcker och tidningar samt att värva medlemmar. I synnerhet julmarknaden, som tillskillnad från de övriga två evenemangen sträcker sig över två dagar, var synnerligen lyckad för vår del där försäljningen gick särskilt bra. På Bokmässan har vi under två år i rad märkt av att besökarnas efterfrågan på våra böcker och tidningar har varit låg, varför styrelsen vill göra om upplägget för vårt deltagande under 2026. En tanke är att ha en monter som heter "Hembygdsrörelsen Kronoberg" där hembygdsföreningarna som är intresserade får ställa ut med egna böcker och skrifter.

Till utåtriktad verksamhet kan tilläggas att Samuel Palmblad har varit ute och föreläst om telegrafisk historia med förbundets senaste skrift, som även har sålts i samband med föreläsningarna.

Innan sommaren bjöds länsförbundet in till Region Kronoberg för att berätta om sin verksamhet med anledning av att förbundet tar emot ett årligt stöd av Region Kronoberg. Andreas Håkansson representerade länsförbundet på mötet, och lyfte bland annat fram att länets hembygdsrörelse får ett ringa bidrag i förhållande till sin omfattande storlek och verksamhet.

Vid två tillfällen har länsförbundet synts i media, första gången då Lokaltidningen gästade ordförandekonferensen i februari och andra gången då Växjöbladet/Kronobergaren berättade om oss i artikel om julmarknaden.

Ordförandekonferenserna

Årets första ordförandekonferens ägde rum den 1:e februari i Skatelövs församlingshem, och samlade 40 deltagare. Första inbjudna talare var Catarina Lindahl Petäjä, som berättade om Studieförbundet Vuxenskolan och de kurser som är på gång, men också hur hembygdsföreningar kan använda SV för studiecirklar. Catarina berättade även om projektet ”Det lokala kulturguldet”, som även länets hembygdsförbund är deltagare i, och hur projektet kommer att arbeta framöver. Projektet är tänkt att pågå till 2027 och har som syfte att lyfta fram det lokala kulturarvet i Kronoberg. Därefter föreläste Eva Haraldsson från Region Kronoberg (deltog digitalt) om BY2030, vilket är en satsning som åsyftar att göra våra byar så trivsamma som möjligt på ett hållbart sätt. Vi framförde till henne att hembygdsrörelsen måste beaktas i deras arbete för en attraktiv landsbygd. Slutligen visade Paul Kongstad, från Gårdsby hembygdsförening, filmer från Gårdsbytrakten, bland annat filmen ”Mia på Hoppet”. Efter lunch stod aktuella hembygdsfrågor på agendan vilket bland annat berörde kommande aktiviteter, webinarier och tidningen *I Värend och Sunnerbo*.

Höstens ordförandekonferens ägde rum den 4:e oktober i Skatelövs församlingshem och samlade 37 deltagare. Efter fika och presentationsrunda diskuterades ämnen på nästa årsbok där Båttrafik i länet, Kulturbyggnader i länet, Mattraditioner och måltider i Kronoberg, Utvandring och återvandring samt Industrialiseringen i Kronoberg var några av förslagen som lyftes fram. Nästa programpunkt höll Dräkrådet i, representerat av Elisabet Johansson, Birgitta Blixt och Anna-Karin Palm. De gav en bakgrund till bildandet, Dräkrådets målsättning med arbetet, vad som är gjort och vad som planeras samt presenterades råd om textilvård. Därefter berättade Maria Haneskog från Hemslöjden om olika projekt, däribland halmarbeten. Programpunkten avslutades med att Poul Kongstad visade en film som spelats in med Dräkrådet och Hemslöjden, där man höll en gammaldags modevisning av klädesplagg hos Gårdsby hembygdsförening. Nästa föreläsning hölls av Andreas Håkansson som berättade om lokal demokrati i de gamla landskommunerna med utgångspunkt i Allbo härad. Efter lunch följde olika aktuella hembygdsfrågor där Kjell Gustafsson hade med sig lite olika

föremål som deltagarna fick bekanta sig med. Beredskapsfrågan togs också upp och diskuterades, liksom säker föreningsgård och förslag på utbildningsteman.

Årsmötet

Årsmötet 2025 hölls i Lagan med Berga hembygdsförening som arrangör. Först gavs möjlighet att besöka hembygdsgården och från den nybyggda scenen berättade Bergas ordförande Lars-Ove Johansson om föreningens verksamhet och hur de hade arbetat för att få scenen på plats. Därefter bjöds in till en utsökt sopplunch i Lagans församlingshem. Innan årsmötet delades Hyltén-Cavalliusmedaljen i brons ut, som detta år gick till fem personer: Sven Käll (Pjätteryd), Roland Cronholm (Älghult), Ulla Petersson (Gemla), Göran Johansson (Berga) och Kennert Johansson (Berga). Årsmötet leddes av Bergas ordförande Lars-Ove Johansson. Länsförbundets ordförande Andreas Håkansson omvaldes på posten, och även Solveig Carlsson (Bolmsö) Göran Engqvist (Dädesjö) och Samuel Palmblad (Växjö) omvaldes i styrelsen. Åsa Sunefors-Wallin (Uråsa) och Charlott Åberg (Älghult) hade avböjt omval. Till ny ledamot i styrelsen valdes Carl-Magnus Gripenhed (Ljungby). Övriga styrelsemedlemmar satt kvar på sin tvååriga mandatperiod. Styrelsen fick i uppdrag att utse den återstående ledamotsposten som lämnades vakant, och denna post kom senare att besättas av Harriet Lövgren (Ryd).

Årsboken

Eftersom årsboken *Mobilisering för mottagande* var en dubbelårsbok för 2023 – 2024 så utgavs ingen årsbok för 2024, utan en lite enklare årsskrift, *Plats för kontakt – Telehistoriska miljöer i Kronobergs län*. Boken handlar om Med start i 1850-talets telegraf fram till 1990-talets trådlösa teleförbindelser växer berättelsen fram om hur vårt land med manuella metoder knöts ihop med koppartråd och kablar. I boken berättas om rikskablar, överdragsstationer och Ljungbys viktiga roll i världspolitiken under kalla kriget. Boken var också föremål för ett avsnitt i Kulturparkens Smålands podcast *Din podd på jorden*, som publicerades i juni, där Samuel Palmblad berättade om bokens innehåll.

Kugghjulsgalan

Kugghjulsgalan arrangerades den 15 oktober på residenset i Växjö. Två hembygdsföreningar var nominerade i kategorin Årets hembygdsförening, Gårdsby sockens hembygdsförening och Almundsryds hembygdsförening. Gårdsby representerades denna kväll av Lina Schlegel-Palm och Sara Richter-Simsek och Almundsryd representerades av Harriet Lövgren och Helen Olsson. Almundsryds hembygdsförening vann utmärkelsen och fick motta diplom och blomsterkvast av länsförbundets ordförande Andreas Håkansson, och Gårdsby sockens hembygdsförening fick motta silverdiplomet av landshövding Maria Arnholm. Mer om denna kväll återgavs i *Värend och Sunnerbo* nr1/2025.

I Värend och Sunnerbo

I Värend och Sunnerbo har haft god variation under året och har haft många både nya och återkommande skribenter. Temat "Det ska vi fira!" engagerade många föreningar som jubilerade under 2025. Till alla fyra tidningar har det kommit in intressanta artiklar från nästan hela länet. Tidningen trycks i cirka 1050 exemplar per nummer; det trycks fler av nummer 3 och 4 eftersom de går åt i större utstickning på de utåtriktade aktiviteter som ligger under perioden november – januari. Tidningen har utgivits enligt plan med fyra nummer under året utöver årsboken. Redaktionsgruppen tackar alla enskilda och föreningar för gott samarbete och bidrag med artiklar och välkomnar fler bidrag 2026. Vi riktar också ett stort tack till Tingsryds tryckeri för gott samarbete, och från styrelsens sida vill även tacka redaktör Charlott Åberg och hennes redaktionskollegor för ett utmärkt jobb.

Dräktrådet

Dräktrådet består av personer som representerar Folkdansringen Småland-Öland, Kronobergs läns Hembygdsförbund och Hemslöjden i Kronoberg, vilka har en egen verksamhet som presenteras utförligare i en egen verksamhetsberättelse.

Dräktrådet har haft 8 protokollförda möten under året, och från verksamheten kan bland annat nämnas att Dräktrådet har arbetat med filmprojekt, varit involverade i samband med utställningen Vår tids Värendsdräkt på Smålands museum, bidragit med artiklar samt deltagit i en parad på Karl-Oskardagarna. Därtill ska nämnas det arbete som Dräktrådet utför för att sprida kunskap och besvara frågor om folklig dräkt, mönster och material.

Projekt

Det finns två projekt som Kronobergs läns hembygdsförbund just nu är involverad i. Under 2025 har projektet Expedition Kulturarv satts i gång efter att ha planerats under 2024. Studieförbundet Vuxenskolan är projektägare i detta projekt som även involverar Bygdegårdarnas riksförbund, Hemslöjden Kronoberg, Leader Linné, Coompanion och Destination Småland. Vi har representation i referensgruppen genom länsordförande Andreas Håkansson. Projektet har som syfte att lyfta lokal historia och stärka befolkningens koppling till kulturarvet. Projektet ska lyfta fram bygders unika platser, traditioner och hantverk genom workshops och erfarenhetsutbyte. En tävling arrangerades under våren 2025 där olika lokala kulturskatter lyftes fram, och de vinnande bidragen presenterades på en vernissage i Folkets hus i Alvesta den 8:e maj. Om denna vernissage och de tävlande bidragen skrevs i *I Värend och Sunnerbo*. Projektet pågår 2027 ut.

Ett annat projekt påbörjades i ett idéstadie under hösten 2025 då stadsbiblioteket i Växjö bjöd in till ett projekt som syftar till att sprida kunskap om och öka intresset för arkivsamlingar i allmänhet och Växjö biblioteks localsamling - Kronobergssamlingen - i synnerhet. I projektet ingår Kronobergs Läns Hembygdsförbund, Kronobergs Genealogiska

Förening, Studieförbundet Vuxenskolan och Centrum för lokalhistoria. Först när medel hade beviljats av Biblioteksutveckling Blekinge och Kronoberg sågs förutsättningarna att starta projektet, som kommer att pågå under 2026.

Övrigt från verksamhetsåret

Styrelsen har under året sammanträtt sju gånger. Mötet i juni hölls i Dädesjö hembygdsförenings lokaler, övriga styrelsemöten har hållits i trakten av Växjö. Redaktionsgruppen för årsboken har sammanträtt fyra gånger men har haft åtskilliga telefonsamtal och mejlkonversationer.

Vad gäller kurser har styrelsen verkat för ökat samarbete med Studieförbundet vuxenskolan, vilket resulterade i digitala utbildningar om styrelsearbete. Utbildningspass har hållits på ordförandekonferenserna, och Kjell Gustafsson har under våren hållit kurs i gärdesgårdsbygge, i samarbete med Kronobergs läns hembygdsförbund.

I styrelsen för Smålands museum, där vi har två ledamotsplatser, har vi varit representerade och deltagit i styrelsearbetet. Kjell Gustafsson har fortsatt att representera oss i Gustaf Bjursjös stiftelse.

Gällande medlemsantalen hade förbundet vid årets slut 536 medlemmar, vilket kan jämföras med 570 medlemmar vid årsslutet 2024. Under året har vi fått in 26 nya medlemmar.

Vid årets slut fastställdes vårt resultat för 2025 med ett minusresultat på -10 755 kronor, vilket är 16 955 kronor under det budgeterade resultatet. Minusresultatet beror på reglering av gamla poster.

Avslutning

Vi skickar ett stort tack till våra medlemmar som fortsätter att stödja hembygdsrörelsen genom att vara medlemmar och engagerade i vår verksamhet. Ett stort tack riktas också till Marianne Nicklasson på Kulturparken Småland som sköter bokföring och fakturor med mera. Vi välkomnar också Anisa Turcinovic som efterträtt Mari Hagesjö på Kulturparken Småland och rollen att hjälpa oss med ekonomi och bokslut.

På styrelsens uppdrag

Andreas Håkansson, ordförande